

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Suunta-strategia 2027–2029 – Toimintaa ja taloutta koskeva suunnitelma

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle

Rohkeasti lasten ja lapsuuden puolella

Johdanto

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja osallisuutta sekä puolustaa lapsen oikeuksia. MLL:n liittoyhteisö muodostuu keskusjärjestöstä, piirijärjestöistä ja paikallisyhdistyksistä, jotka ovat kaikki rekisteröityjä yhdistyksiä. Piirijärjestöt ja paikallisyhdistykset ovat keskusjärjestöjen jäseniä ja paikallisyhdistykset ovat alueensa piirijärjestön jäseniä. Henkilöjäsenet ovat paikallisyhdistysten jäseniä.

Suunta-strategia määrittää MLL:n yhteisen tahdon ja strategiset painopisteet. Se ohjaa keskusjärjestön, piirien ja paikallisyhdistysten toimintaa ja taloutta. Strategia konkretisoituu vuosittaisissa toimintasuunnitelmissa. Strategian avulla toteutetaan MLL:n missiota sekä edistetään MLL:n vision, arvojen ja YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen toteutumista Suomessa. Strategia on valmisteltu laajapohjaisesti MLL:n liittoyhteisössä syksyn 2025 sekä kevään ja alkukesän 2026 aikana.

Toimintaympäristön muutos

Strategiakaudella 2027–2029 toimimme yhä haasteellisemmassa toimintaympäristössä. Yhteiskunnallinen epävarmuus, julkisen talouden sopeutustoimet ja globaalit kriisit heijastuvat voimakkaasti lasten, nuorten ja perheiden arkeen sekä järjestöjen toimintaan. MLL:n työllä ja paikallisella vapaaehtoistoiminnalla on suuri merkitys lapsiperheiden turvallisten yhteisöjen ja yhteisöllisyyden rakentajana sekä lasten oikeuksien puolustajana. Haastava aika edellyttää yhä tiiviimpää keskusjärjestön, piirien ja paikallisyhdistysten yhdessä tekemistä.

Syntyvyyden lasku, väestön ikääntyminen, maahanmuutto ja alueellinen eriytyminen vaikuttavat lasten ja perheiden elinolosuhteisiin eri tavoin eri puolilla maata. Lasten määrä putosi vuonna 2026 ensimmäistä kertaa itsenäisyyden aikana alle miljoonan. Samalla perheiden monimuotoisuus on kasvanut. Maahanmuuttotaustaisten lasten ja nuorten määrä kasvaa, mikä korostaa aktiivisen kotouttamisen merkitystä. Tässä MLL:llä yhdessä muiden järjestöjen kanssa on tärkeä rooli.

Taloudellinen epävarmuus ja julkisen talouden sopeutustoimet heikentävät lasten, nuorten ja perheiden arjen turvaa ja kaventavat palveluja. Hyvinvoinnin eriytyminen on voimistunut, ja hyvinvointi jakautuu yhä vahvemmin jo lapsuudessa. Köyhyys, pahoinvointi ja riittämätön tuki kasautuvat. Sosioekonominen tausta ohjaa aiempaa voimakkaammin lasten ja nuorten koulutus- ja elämänpolkuja. Lasten ja nuorten hyvinvoinnissa on tapahtunut myönteistä kehitystä suhteessa omiin vanhempiin. Aiempaa useammin lapset kertovat keskustelewansa asioistaan omien vanhempiensa kanssa. Myös keskustelukulttuuri koulun aikuisten kanssa on parantunut. Aiempaa suurempi osa yläkoululaisista ja toisen asteen opiskelijoista koki terveydentilansa hyväksi.

Leikkaukset sosiaaliturvaan ja palveluihin sekä sote-järjestöihin ovat johtaneet siihen, että hyvinvointiyhteiskunnan yhdistävät rakenteet eivät enää kannata samalla tavalla kuin ennen.

Turvallisuustilanteen heikkeneminen, ilmastokriisi sekä digitalisaation ja tekoälyn aikaansaamat muutokset lisäävät epävarmuutta ja huolta tulevaisuudesta. Samaan aikaan kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset ovat kiristyneet. Sote-järjestöjen valtionavustuksia on leikattu puolella kolmessa vuodessa, mikä vaikuttaa järjestöjen mahdollisuuksiin tarjota tukea ja apua.

Ankaran talouspolitiikan valinnat näkyvät monen lapsen, nuoren ja perheen arjessa, ja samalla järjestöjen kyky paikata hyvinvointivajeita heikkenee. Myös ihmisten vapaa-ajasta kilpaillaan entistä enemmän. Digitaalinen kasvuympäristö on osa nykyajan lapsuutta ja nuoruutta. Riskien torjumiseksi mediakasvatuksella, turvallisilla aikuissuhteilla ja lasten kehitystä tukevilla rajoilla on tärkeä merkitys. Digitalisaatio haastaa myös uudistamaan järjestöjen osallistumisen tapoja.

MLL:n missio, visio ja arvot

Missio: MLL on avoin kansalaisjärjestö, joka edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden osallisuutta ja hyvinvointia.

Visio: Suomi on lapsi- ja perheystävällinen yhteiskunta, jossa lapsen oikeudet asetetaan etusijalle.

Arvot: Lapsuuden ja vanhemmuuden arvostus, yhdenvertaisuus ja ilo.

Mission, vision ja arvojen avatut sanoitukset tulevat strategian liitteeksi.

MLL:n liittoyhteisön yhteinen suunta

Toimimme rohkeasti lasten ja lapsuuden puolella. Käytämme ääntämme lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin, oikeuksien ja tulevaisuuden turvaamiseksi. Tässä ajassa osallisuuden, toimijuuden, luottamuksen ja tulevaisuususkon luominen on yhä tärkeämpää.

Strategiaan pohjautuen rakennamme uudistuvaa ja elinvoimaista Mannerheimin Lastensuojeluliittoa. Suunta-strategiassa esitetään yleiset linjaukset. Sote-järjestöjen avustuslinjausten selvittyä tarkentavat linjaukset päätetään MLL:n toimijoiden vuosittaisen toiminta- ja taloussuunnittelun yhteydessä.

MLL:n strategiset roolit

MLL:n Suunta -strategia perustuu kestävyys- ja vastuullisuusajatteluun. MLL toteuttaa ja edistää kestävästä kehityksestä olemalla vastuullinen järjestötoimija, joka toimii yhteiskunnassa ja yhteisöissä osallisuuden ja luottamuksen rakentajana, hyvinvoinnin edistäjänä ja lapsen oikeuksien puolustajana.

Hyvinvoinnin edistäjä

MLL edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia koko Suomessa. Tuemme maan kattavan yhdistystoimintamme kykyä vastata paikallisiin tarpeisiin. Tarpeet isoilla kaupunkiseuduilla ja harvaan asutuilla alueilla ovat monilta osin erilaisia. Kehitämme toimintaamme vastaamaan

väestörakenteen muutoksia ja perheiden monimuotoisuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Vahvistamme maahanmuuttotaustaisten lasten, nuorten ja perheiden tavoittamista muun muassa tiivistämällä yhteistyötä monikulttuuristen yhteisöjen kanssa.

Edistämme turvallisten yhteisöjen ja tuen rakentumista lapsuudessa ja nuoruudessa. Painotamme toiminnassamme ja järjestön yhteisessä kehittämis- ja ohjelmatyössä vanhemmuuden tukea, lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta sekä lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tukea. Tuemme lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä vanhemmuutta eri elämäntilanteissa ja ympäristöissä. Vahvistamme rooliamme heikommassa asemassa olevien lasten, nuorten ja perheiden tukemisessa, kuten tilanteissa, joissa kuormitus, köyhyys ja tuen puute kasautuvat. Teemme tässä yhteistyötä myös muiden järjestöjen kanssa.

Osallisuuden ja luottamuksen rakentaja

MLL rakentaa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Toimintamme luo luottamusta ja tulevaisuususkkoa lapsille, nuorille ja vanhemmille. Elämme lasten, nuorten ja perheiden rinnalla tukea ja osallistumisen mahdollisuuksia tarjoten. Tarjoamme turvallisia kohtaamispaikkoja ja osallistumisen mahdollisuuksia, jotka vahvistavat hyvinvointia sekä selviytymiskykyä ja muutosjoustavuutta. Turvallisuus ja turvallisuuden tunne ovat laaja-alaisia käsitteitä. MLL:n rooli ihmisten voimaannuttajana kasvaa.

Vapaaehtoistoiminta ja vertaistuki ovat MLL:n toiminnan perustana. MLL tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia sekä perheiden että lasten ja nuorten omalle toimijuudelle. Laadukas vapaaehtoistoiminta ja vertaistuki edellyttävät rekrytointia, koulutusta ja perehdytystä, ohjausta, tukea ja seurantaa. Kehitämme vapaaehtoistoimintaa vastaamaan lasten, nuorten ja perheiden muuttuvia tuen tarpeita sekä vapaaehtoisten erilaisia elämänvaiheita ja -tilanteita. Tavoitteenamme on se, että mahdollisimman monella olisi mahdollisuus tulla mukaan. Merkityksellisyys, joustavuus ja mielekkäät osallisuuden muodot ovat tärkeitä vapaaehtoistoiminnassamme. Tuemme paikallisyhdistyksiä ja niiden vapaaehtoisia pitkäjänteisesti ja vahvistamme heidän mahdollisuuksiaan toimia ja vaikuttaa. Mahdollisuudet kehittyä, laajentaa osaamistaan ja vaikuttaa yhteisöissä ja yhteiskunnassa sitouttavat ihmisiä toimintaan. Lisäksi tarvitaan uusia pop up -vapaaehtoisuuden muotoja.

Lapsen oikeuksien puolustaja

MLL puolustaa lapsen oikeuksia, ihmisoikeuksia, demokratiaa, oikeusvaltiota ja kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä. Lasten ja nuorten hyvinvointi ei ole irrallaan ihmisoikeuksista, demokratiasta ja oikeusvaltiosta. Edistämme päätöksenteon lapsivaikutusten arviointia ja hyvinvointitaloudellista ajattelua. Puolustamme lapsen edun ensisijaisuutta lapsiin vaikuttavassa päätöksenteossa, mukaan lukien talouspolitiikassa ja julkisen talouden sopeutustoimissa. Lapsen etu saa sisältönsä lasten oikeuksista ja tarpeista.

Esitämme ratkaisuja lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin haasteisiin. Haastamme päätöksiä, jotka vaarantavat lasten ja nuorten oikeuksien toteutumista sekä hyvän lapsuuden edellytyksiä. Kehitämme edelleen liittoyhdistöjen yhteistä vaikuttamistyötä ja sen näkyvyyttä.

Vastuullinen järjestötoimija

Tarjoamme ihmisille monipuolisia tehtäviä toimia hyvän lapsuuden puolesta, jäsenenä, vapaaehtoisena ja lahjoittajana. Vahvistamme paikallisen yhdistystoiminnan tukea ja jäsenyyttä. Selkeytämme keskusjärjestön, piirien ja yhdistysten rooleja ja työnjakoa.

Yhteinen oppiminen varmistaa järjestömme muutoskyvykkyyttä. Vahvistamme edelleen liittoyhteisön yhteisiä koulutusprosesseja. Tuemme työntekijöiden ja vapaaehtoisten oppimista ja osaamisen kehittymistä sekä valmiuksia kohdata muutoksia. Teemme yhteistyötä eri kumppaneiden kanssa. Edistämme ilmasto- ja ympäristötietoisuutta ja vähennämme oman toimintamme kielteisiä ilmasto- ja ympäristövaikutuksia.

Kehitämme ja suuntaamme toimintaamme liittoyhteisön työkokouksissa ja järjestöjohton foorumeilla, kehittämissäryhmissä, yhdistysten tapaamisissa, puheenjohtajapäivillä, vapaaehtoistoiminnan johtamiskoulutuksessa sekä muissa järjestön yhteisissä tilaisuuksissa.

MLL:ssa työhyvinvointia kehitetään yhdessä henkilöstön kanssa ja sitä seurataan säännöllisesti. Tekoälyn kehitys on nopeaa ja edellyttää henkilöstöltä jatkuvaa oppimista sekä osaamisen systemaattista kehittämistä. Panostamme tekoälyosaamisen jakamiseen ja hyödyntämiseen laajasti koko järjestössä.

MLL:n valtakunnallisen ja alueellisen toiminnan rahoitus on ollut merkittävässä määrin Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) avustuksista riippuvainen. STEA-avustuksia on hallituskaudella 2023–2027 kokonaisuudessaan leikattu huomattavasti, ja avustuksiin kohdistuu edelleen epävarmuuksia julkisen talouden kokonaistilanteen vuoksi. Omalla varainhankinnalla varmistamme järjestön toiminnan rahoituksen avustusten vähentyessä. Pyrimme luomaan uusia kumppanuuksia ja monipuolistamaan järjestömme rahoituspohjaa sekä varmistamaan toiminnan taloudellisen kestävyuden MLL:n arvoista ja riippumattomuudesta tinkimättä. Julkisen rahoituksen epävarmuuden myötä järjestöjen kyky uudistua ja rakentaa kumppanuuksia korostuu entisestään.

MLL:n keskusjärjestö, piirit ja yhdistykset hoitavat yhdistyslain alaisina yhdistyksinä talouttaan ja hallintoaan MLL:n hyvän hallintotavan mukaisesti. Paikallisyhdistysten tukena tässä toimii keskusjärjestön ylläpitämä Vapaaehtoisnetin aineistopankki ja ohjeistus sekä piirin ja keskusjärjestön ohjaus.

Viestinnän tehtävänä on varmistaa, että liiton strategiset painopistealueet ja toiminnot tunnetaan kautta maan. Tavoitteena on näkyä yhtenäisenä MLL:nä sekä ilmeen että sisältöjen osalta. Toiminnan tunnettuus madaltaa toimintaan osallistumisen kynnystä ja yhteisten aineistojen käyttö vähentää työtä alue- ja paikallistasoilla. Kun osallistumme yhtenä MLL:nä keskusteluun yhteiskunnallisesti merkittävistä teemoista, äänemme kuuluu vahvempana. Yhdessä toimimalla ja viestimällä MLL on vaikuttava ja erottuu viestien tulvassa.

Strategiset tavoitteet

- Tavoitamme laajasti lapset, nuoret ja lapsiperheet (MLL:n kohtaamisten määrä ja koettu hyöty)
- Vapaaehtoistoimintaamme osallistuminen on vetovoimaista (suositteluindeksi).

- Jäsenyytemme on houkutteleva (uusia maksavia jäseniä liittyy vuosittain vähintään 4500).
- Kumppanuutemme ovat vahvoja (suositteleva indeksi yhteistyöstä ja monipuoliset rahoituskanavat).
- Vaikuttamistyömme ja viestintämme on tehokasta ja tunnettua (sidosryhmäkysely).

MLL:n Suunta on koko MLL:n liittoyhdistöjen yhteisesti hyväksymä strategia, joka ohjaa keskusjärjestön, piirien ja paikallisyhdistysten työtä kolmivuotiskaudella 2027–2029. Sen pohjalta valmistellaan vuosittaiset toimintasuunnitelmat.